

www.proefekt.mk

# ЗИМСКИ ГРАНТ ПРЕДИЗВИК

15 јануари 2024 19:00-21:00

ЕРАЗМУС+ .КРЕАТИВНА  
ЕВРОПА И ГРАНТ  
ПРОГРАМИ ЗА  
НЕПРОФИТНИ ОРГ.

ГРАНТОВИ ЗА ПОДД-  
РШКА НА БИЗНИСИ И  
НА ИНОВАЦИИ  
HORIZON EUROPE, SMP,  
DIGITAL EUROPE, LIFE

КОИ СЕ ДРУГИ  
АКТИВНИ ГРАНТ  
ПРОГРАМИ ВО 2024?  
INTEREG CBC, ADRON,  
EUROMED...

бесплатни сесии на zoom

1



ПроЕфект  
Иново

„Преглед на ЕУ ГРАНТ ПРОГРАМИТЕ ВО 2024 – III-та работилница“  
(Програма за прекугранична соработка (со сите соседи),  
Интерег Еуро-Мед, Интерег Адрион, ИПАРД III, и други грант програми“



Презентер: Зоран Стојковски

2

## Програми за прекугранична соработка



- **ИПА за прекугранична соработка** се еден од инструментите за претпристапна помош со ЕУ, чијашто цел е поддршка на прекуграничната соработка, помеѓу земјите ЕУ членки и земјите кандидати или потенцијални кандидати за влез во ЕУ.
- Во периодот IPA 2014 -2020 активни програми беа воспоставени со сите 5 соседи ( Албанија, Бугарија, Грција Косово и Србија)



3

## Програми за прекугранична соработка



- **ИПА Програмите за прекугранична соработка (ППС) 2021 -2027 се активни со сите 5 соседи (Албанија, Бугарија, Грција, Косово и Србија)**
- Мк ги споделува стратешките цели на програмите за ПС помеѓу корисниците на ИПА III:
  - Промовирање на помирување и градење доверба и добрососедски односи;
  - Економски, социјален и територијален развој на пограничните области, поттикнување на соработката меѓу националните локални/регионални власти, здруженија, невладини организации и претпријатија од соседните региони;
  - Градење на капацитетите на локалните, регионалните и националните институции да управуваат со програмите на ЕУ и да ги подготват за управување со идните структурни фондови според целта за територијална соработка, која ќе се спроведе по пристапувањето.

4

## Програма за прекугранична соработка МК-БГ



- Во текот на 7 години, ќе се инвестираат над 31 милион евра во прекуграничниот регион на Програмата – регионите на Благоевград и Кустендил кај нас и североисточниот, источниот и југоисточниот плански регион на север. Македонија.
- Најголем дел од програмскиот буџет, над 15,5 милиони евра, се планира да биде наменет за финансирање проекти за интегриран територијален развој фокусирани на специфичните потреби на регионот.



<http://www.ipa-cbc-007.eu/>

5

## Програма за прекугранична соработка МК-БГ



Во фокусот на оваа програма ПС меѓу МК-БГ во периодот 2021-2027, следниве три приоритети ќе бидат поддржани :

- ПРИОРИТЕТ 1: ПОЗЕЛЕН ГРАНИЧЕН РЕГИОН (зелена инфраструктура)**  
[RSO2.7. Подобрвање на заштитата и зачувување на природата, биодиверзитетот и зелената инфраструктура, вклучително и во урбана области, и намалување на сите форми на загадувањето](#)
- ПРИОРИТЕТ 2: ПОВЕЌЕ ПОВРЗЕН ГРАНИЧЕН РЕГИОН (комуникациски врски, проширен пристап)**  
[RSO3.1. Развивање на одржливи, климатски отпорни, интелигентин, безбедни, одржливи и интермодални региони во ПС МК-БГ](#)
- ПРИОРИТЕТ 3: ИНТЕГРИРАН РАЗВОЈ НА КРОС-ГРАНИЧНИОТ РЕГИОН (Интегриран територијален развој на регионите)**  
[RSO5.2. Поттикнување на интегриран и инклузивен социјален, економски и еколошки локален развој, култура, природно наследство, одржлив туризам и безбедност, вклучувајќи руралните области](#)



<http://www.ipa-cbc-007.eu/>

6

<http://www.ipa-cbc-007.eu/>

## Програма за прекугранична соработка МК-БГ



ТП 1 – Зголемување на конкурентноста на локалната економија и подобрување на деловното опкружување

### Планирани области за интервенција:

- Обезбедување стимулации за започнување и развој на МСП во сите области со потенцијал за создавање работни места, вклучително и во алтернативно вработување, ориентација кон високотехнолошки индустрии со висока додадена вредност; транзиција кон кружна економија која вклучува намалување на зависноста од ресурси и искористување на индустрискиот отпад
- Поддршка за помалку развиените региони и за лансирање на високотехнолошки индустрии со висока додадена вредност и зголемување на атрактивноста на регионот ПС за странски директни инвестиции
- Поддршка за зголемување на компетентноста на МСП за учество во европски и национални програми за финансирање; подигање на ресурсите и енергетската ефикасност на МСП и поддршка за воведување модели на циркуларна економија; промовирање на претприемништвото преку подобрување на деловното опкружување додека се користат локално достапните ресурси
- Подигнување на квалификациите на работната сила и стекнување клучни вештини за лидерски менаџмент, маркетинг, дигитална писменост и други компетенции; континуирано технолошко обновување на МСП што вклучува нови знаења и вештини, машини, софтверски производи и воведување на дигитална технологија; подобрување на корпоративната култура на соработка меѓу малите и средните претпријатија, вклучувајќи го и нивното заедничко учество во проекти и програми кои бараат надворешно финансирање и справување со заедничките предизвици во високо конкурентна средина
- Да се подигне квалификацијата на извршниот и високиот менаџерски кадар преку континуирано образование, освежување и курсеви за преквалификација во согласност со потребите на бизнис секторот; територијално фокусирани мерки за справување со невработеноста во проблематичните области на регионот прекугранична

7

<http://www.ipa-cbc-007.eu/>

## Програма за прекугранична соработка МК-БГ



ТП 2 – Културното и историското наследство на Република Бугарија и Република Северна Македонија: предуслов за развој на атрактивен туристички производ за сите сезони преку паметни решенија кои обезбедуваат универзален пристап и учество

### Планирани области за интервенција:

- Подобрување на мобилноста и поврзаноста на транспортната и инженерската инфраструктура со систем на алтернативна мобилност, вклучувајќи решетка од велосипедски патеки, „нечисти“ шумски и селски патишта, хелиодроми итн.
- Развој и маркетинг на интегрирани регионални туристички производи погодни за различни активности преку вклучување на културното и историското наследство и природните добра; заеднички напори за диверзификација на формите на туристички услуги и реализација на сезонски туризам во регионот на ПС
- Развој на интегрирани насочени финансиски пакети за поддршка на деловната активност и создавање на нови мали и средни претпријатија во туризмот со фокус на семејните бизниси и понудата на локални туристички производи: вински и гурмански туризам, рурален еко-туризам, велосипедски туризам, лов и риболов, теренски туризам и сл.
- Создавање заедничка мрежа на локации за реализација на концепти како „зелено училиште“, „во земјата“, „посета со...“, „направено од...“ итн.
- Разработка и примена на заеднички мерки за намалување на ранливоста на услугите во туристичкиот сектор од ефектите од пандемијски и епидемијски ситуации; промовирање на развојот на здравствениот и рекреативниот туризам: производи и услуги поврзани со физички вежби, спорт на отворено, зајакнување на имунолошкиот систем и подобрување на здравствената состојба преку спа процедури, климатска терапија, терапија со кал, комбинирање кратки паузи од различни видови со индивидуално патување

8

## Програма за прекугранична соработка МК-СРБ



- Во текот на 7 години, ќе се инвестираат 8.4 милиони евра во прекуграничниот регион на Програмата - областа на Јабланица и Областа на Пчиња кај нас и североисточниот, Скопскиот плански регион на С. Македонија.



<https://eu.rs-mk.org/eng/>

9

## Програма за прекугранична соработка МК-СРБ

<https://eu.rs-mk.org/eng/>



Тематски приоритет 1 - Вработување, мобилност на работна сила и социјална и културна вклученост преку границите (ТП 1)

### Планирани области за интервенција:

- Зголемување на пристапот до социјалните, здравствените и културните услуги за ранливите групи
- Подобрување на постоечките програми и услуги што се обезбедуваат за граѓаните од програмската област (особено луѓето од руралните средини, постарите, жените, младите, ромската заедница и другите етнички малцински групи, лицата кои живеат со попреченост, луѓето кои живеат со предизвици во менталното здравје, бегалците/мигрантите, и други)
- Развивање и тестирање на нови иновативни пристапи, програми или услуги преку соработка на јавниот и приватниот сектор со фокус на активни пристапи за вклучување
- Промоција на здрав начин на живот и справување со здравствените нееднаквости меѓу луѓето изложени на ризик од сиромаштија и социјална вклученост, вклучувајќи ги жените и руралното население
- Поддржете ги иницијативите за меѓукултурна соработка помеѓу различни национални и етнички групи во рамките на програмската територија за да се намалат јазичните и културните бариери и да се зајакне областа на социјалната и културната разновидност преку промоција на жените и иницијативи на членовите на другите ранливи групи

10

## Програма за прекугранична соработка МК-СРБ

<https://eu.rs-mk.org/eng/>



Тематски приоритет 2 – Поттикнување на туризмот и културното и природното наследство

### Планирани области за интервенција:

- Поддршка на развојот на прекугранични туристички производи
- Зајакнување на заштитата и ревитализацијата на природното и културното наследство
- Подобрување на професионалните капацитети и координација за заеднички интервенции во одржливиот туризам
- Зголемување на свеста и промоција на културата на безбедност за локалното население и посетителите на природните и културно наследство
- Поддршка на паметни и одржливи пристапи за мобилизирање на природното и културното наследство за развој на одржлив туризам (активно зачувување и валоризација)
- Идентификација и активирање на ресурси кај локалното население за создавање на дополнителни понуди за клучни природни, културни и историски атракции (занаети, храна, традиции итн.)
- Применуваат иновативни пристапи во управувањето и зголемување на видливоста на одржливите туристички производи и дестинации

11

## Програма за прекугранична соработка МК-АЛ



Буџетот на Програмата ПС МК-АЛ изнесува EUR 13 790 000 со стапка на кофинансирање од 80-20% помеѓу придонесот на ЕУ и националните партнери.



**IPA CROSS BORDER PROGRAMME**  
MACEDONIA - ALBANIA

<https://ipacbc-mk-al.eu/mk/>

12

## Програма за прекугранична соработка МК-АЛ

<https://ipacbc-mk-al.eu/mk/>



ТП2: Заштита на животната средина, адаптација на климатските промени и ублажување, превенција и управување со ризик.

SO1: Зголемени капацитети на јавните служби кои се справуваат со одговор на катастрофи.

SO2: Подобрена заштита на животната средина на прекуграничниот регион

### Планирани области за интервенција:

- Зајакнување на механизмот за цивилна заштита
- Подобрување на капацитетите за итни служби
- Зголемување на свеста на локалното население и посетителите/туристите за одговор при катастрофи
- Подобрување на прекуграничното управување со заштитните подрачја
- Зголемување на капацитетите на локалните власти и другите засегнати страни (НВО, универзитети, истражувачки центри итн.) за заштита на животната средина
- Зголемување на свеста на локалното население и посетителите/туристите за заштита на животната средина

13

## Програма за прекугранична соработка МК-АЛ

<https://ipacbc-mk-al.eu/mk/>



ТС 4: Подобрена деловна средина и конкурентност.

ТП5: Туризам и културно и природно наследство;

SO1: Да се зајакне одржливиот туризам на природното и културното наследство во програмската област.

SO2: Зајакнување на културната соработка, заштита и унапредување на културното и природното наследство.

### Планирани области за интервенција:

- Подобрување на можностите за создавање бизнис/МСП во туристичкиот сектор преку идентификување, развој и промоција на клучните недоволно искористени локални ресурси (занаетчиство, конзервација, локална гастрономија итн.)
- Поддршка на иницијативи насочени кон жените и младите во руралните области, вклучително и мерки за промоција на обука и (само)вработување, насочени кон маркетинг на традиционални производи (занаетчиство, конзерва, локална гастрономија, итн.)
- Зајакнување на капацитетите на туристичките претприемачи
- Поддршка на заеднички иницијативи за обновување, заштита и промоција на локациите со културно и природно наследство
- Подобрување на инвестициите во туризмот
- Зголемување на свеста на населението и туристите/посетителите за богатството на природното и културното наследство и потребата од негово заштита и одржливо искористување

14



## Програма за прекугранична соработка МК- KOS



IPA KOS-MK

Косовскиот дел од програмската област вклучува два економски региони и 17 општини со вкупно 529 населени места:

- Источен економски регион (подобна област), е составен од општините Гњилане/Гњилане, Каменица/Каменица, Вити/Витина, Ново Берда/Ново Брдо, Феризај/Урошевац, Качаник/Качаник, Штерпце/Штрпце, Хани и Елезит/Елез Хан, Ранилуг/Ранилуг2, Партеш/Партеш3 и Клокот/Клокот
- Јужен економски регион (подобна област), е составен од општините Призрен, Сухарека/Сува Река, Малишево/Малишево, Драгаш/Драгаш, Раховец/Ораховац и Мамуша/Мамуша.

Подобната област на Република Македонија вклучува три региони: полошки, североисточен и скопски регион. Се состои од 32 општини плус градот Скопје вклучувајќи 518 населени места (шест градови и 512 села):

- Полошкиот регион (подобно подрачје) опфаќа 9 општини: Боговиње, Брвеница, Гостивар, Јегуновце, Маврово и Ростуша, Теарце, Тетово, Врапчиште и Желино.
- Североисточниот регион (подобно подрачје) опфаќа 6 општини: Кратово, Крива Паланка, Куманово, Липково, Ранковце и Старо Нагоричане.
- Скопскиот регион (подобно подрачје) опфаќа 17 општини: Арачиново, Чучер-Сандево, Илинден, Петровец, Сопиште, Студеничани и Зелениково. Градот Скопје е административна единица и опфаќа 10 општини: Аеродром, Бутел, Чаир, Центар, Гази Баба, Ѓорче Петров, Карпош, Кисела Вода, Сарај и Шуто Оризари.

<https://cbc-kosovo-northmacedonia.eu/>

15

## Програма за прекугранична соработка МК-KOS 2021- 2027



IPA KOS-MK

<https://ipacbc-mk-al.eu/mk/>

Тематски приоритет 1 - Конкурентност, деловно опкружување и развој на мали и средни претпријатија, трговија и инвестиции (ТП 8)

### Планирани области за интервенција:

- Поддршка на нови производи со прекуграничен туристички потенцијал
- Подобрување на маркетингот и комерцијализацијата на производите и услугите на локално и на меѓународно ниво
- Зголемување на капацитетите на трговските и туристичките организации и локалните власти за стратегии за промоција
- Поддршка на практикантите да се стекнат практично искуство за да влезат во работната сила
- Зголемување на поддршката за започнување бизнис
- Зголемување на понудата на курсеви за професионална обука

16



## Програма за прекугранична соработка МК-KOS 2021- 2027

<https://ipacbc-mk-al.eu/mk/>



Тематски приоритет 2 - Заштита на животната средина, адаптација и ублажување на климатските промени, превенција и управување со ризик

### Планирани области за интервенција:

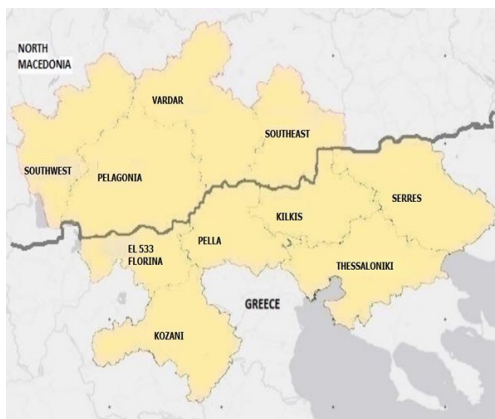
- Зголемување на свеста за прекугранична заштита на животната средина/климатските промени/заштита на природата за да се промовира одржливоста кај целните групи
- Поддршка на заеднички планови за управување и капацитети за заштита на животната средина и национални катастрофи
- Поттикнување на практики на циркуларна економија

17

## Програма за прекугранична соработка МК-Гр



Буџетот на Програмата ПС МК-ГР изнесува 33.312.500,00 € со стапка на кофинансирање од 80-20% помеѓу придонесот на ЕУ и националните партнери.



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

18

## Програма за прекугранична соработка МК-Гр



За да ги исполни своите цели на политиката, Програмата ПС МК- ГР ќе се спроведува на четири приоритетни оски:

- 1.Транзиција кон економија со низок јаглерод
- 2.Стратешки фокус на областа Преспа
3. Поддршка и надградба на здравствените и социјалните услуги



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

19

## Програма за прекугранична соработка МК-Гр

[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)



Тематски приоритет 1 – Зајакнување на институционалните капацитети за поефективни политики за регионален развој

### Планирани области за интервенција:

- Зајакнување на институционалниот капацитет на јавните власти, особено на оние кои имаат мандат да управуваат со одредена територија и на засегнатите страни
- Промовирање на размена на искуства, иновативни пристапи и градење капацитети во врска со идентификацијата, ширењето и преносот на добри практики меѓу актери во регионалната политика во следните области:

- Сите ОС под ПО 1. Попаметна Европа преку промовирање на иновативна и паметна економска трансформација.
- Сите ОС под ПО 2. Позелена Европа со ниска потрошувачка на јаглерод преку промовирање на чиста и правична енергетска транзиција, зелени и сини инвестиции, кружна економија, адаптација на климата и превенција и управување со ризици.
- Според ПО 4. Посоцијална Европа што го имплементира Европскиот столб за социјални права, ОС поврзани со образованието, социоекономската вклученост, интеграцијата на државјани на трети земји, пазарот на труд, здравствената заштита и културата и одржливиот туризам.
- Сите СО под ПО 3. Поповрзана Европа преку зајакнување на мобилноста и регионалната ИКТ поврзаност.
- Сите ОС под ПО 5. Европа поблиску до граѓаните преку поттикнување на одржлив и интегриран развој на урбаните, руралните и крајбрежните области и локални иницијативи.

20

## Прв повик на Интеррег програмата за прекугранична соработка меѓу Македонија и Грција



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

- Преку оваа финансиската поддршка, ЕУ ќе овозможи меѓу 700.000 до 1,5 милиони евра по проект, што се 80% од вкупните прифатливи трошоци на проектот, а кофинансирањето на проектот е 20% од вкупните прифатливи трошоци од апликантите.
- Оваа програмата ќе додели приближно 18.045.455,50 евра (ЕУ и национални фондови) за сегашниот Повик за предлози на проекти.  
Во оваа фаза се поднесува проектен концепт од водечкиот апликант.



21

## Прв повик на Интеррег програмата за прекугранична соработка меѓу Македонија и Грција



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

- Во рамките на првиот повик за предлог проекти, може да се поднесат проекти за остварување следните специфични цели:  
RSO2.6. Промовирање на транзицијата кон циркуларна и ефикасна економија
- RSO2.7. Подобрување на заштитата и зачувувањето на природата, биодиверзитетот и зелената инфраструктура, вклучително и во урбаните средини, и намалување на сите форми на загадување
- RSO4.5. Обезбедување еднаков пристап до здравствена заштита и поттикнување отпорност на здравствените системи, вклучително и примарна заштита, и промовирање на транзицијата од институционална кон грижа заснована на семејството и заедницата
- RSO4.6. Зајакнување на улогата на културата и одржливиот туризам во економскиот развој, социјалната инклузија и социјалните иновации

22

## Категории на интервенции на програмата за прекугранична соработка МК - ГР



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

- Поддршка на субјекти кои обезбедуваат услуги кои придонесуваат за економија со ниско ниво на јаглерод и отпорност на климатските промени, вклучително и подигање на свеста мерки
- Прилагодување на мерките за климатски промени и превенција и управување со ризици поврзани со климата: поплави и лизгање на земјиштето (вклучувајќи подигање на свеста, граѓански системи за заштита и управување со катастрофи, инфраструктури и пристапи базирани на екосистем)
- Прилагодување на мерките за климатски промени и превенција и управување со ризици поврзани со климата: пожари (вклучувајќи подигање на свеста, цивилна заштита и системи, инфраструктури и екосистем за управување со катастрофи пристапи)
- Управување со водите и зачувување на водните ресурси (вклучувајќи речен слив управување, специфични мерки за адаптација на климатските промени, повторна употреба, истекување намалување)

23

## Категории на интервенции на програмата за прекугранична соработка МК - ГР



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

- Поддршка на еколошки производствени процеси и ресурси ефикасност во МСП
- Заштита на природата и биодиверзитетот, природното наследство и ресурсите, зелените и сина инфраструктура
- Здравствена инфраструктура
- Здравствена опрема
- Дигитализација во здравството
- Мерки за подобрување на пристапноста, ефективноста и отпорноста наздравствени системи (со исклучок на инфраструктурата)
- Заштита, развој и промоција на јавните туристички средства и туристичките услуги
- Заштита, развој и унапредување на културното наследство и културните услуги
- Заштита, развој и промоција на природното наследство и еко-туризмот освен во локациите на Натура 2000

24

## Прв повик на Интеррег програмата за прекугранична соработка меѓу Македонија и Грција



[www.greece-northmacedonia.eu](http://www.greece-northmacedonia.eu)

- Како минимален услов, проектното партнерство мора да вклучи два (2) апликанти по еден од секоја земја партнер. Партнерската шема не смее да надмине пет (5) проектни партнери.
- Подобни правни субјекти за доставување проекти се:
  - а) национални, регионални или локални јавни тела;
  - б) Тела регулирани со јавното право;
  - в) непрофитни организации;
  - г) меѓународни организации регистрирани според националното законодавство на земјите-партнери на Програмата;
  - д) Европски групи за територијална соработка (EGTC).

Краен рок: 26/02/2024

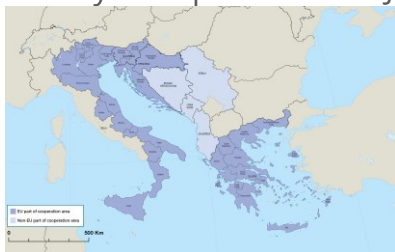
Линк: [https://greece-northmacedonia.eu/announcement-of-the-1st-call-for-project-proposals/?fbclid=IwAR0mb7YGog1xAEpHb4F0qqMH9o\\_zXFQdIMDy9K6-oO7ygbm6w3ciCpi-xxY](https://greece-northmacedonia.eu/announcement-of-the-1st-call-for-project-proposals/?fbclid=IwAR0mb7YGog1xAEpHb4F0qqMH9o_zXFQdIMDy9K6-oO7ygbm6w3ciCpi-xxY)

25

## ADRION програма



- ADRION програмата е европска транснационална програма која инвестира во регионални иновациски системи, културно и природно наследство, отпорност на животната средина, одржлив транспорт и мобилност, како и градење капацитети. Со здружување на десет земји-партнери, ADRION има за цел да дејствува како двигател на политиките и иноватор во управувањето во корист на повеќе од 70 милиони луѓе во регионот на Јадранот и Јонското Море.



<https://www.adrioninterreg.eu/>

26

## ADRION програма

<https://www.adrioninterreg.eu/>



**Тематски приоритет (ПО) 1** – Попаветна Европа преку промовирање на иновативна и паметна економска трансформација

- Планирани области за интервенција:
- Развивање и унапредување на капацитетите за истражување и иновации и прифаќање на напредни технологии
- Развивање на вештини за паметна специјализација, индустриска транзиција и претприемништво

**Тематски приоритет (ПО) 2** – Позелена Европа со ниска потрошувачка на јаглерод преку промовирање на чиста и правична енергетска транзиција, зелени и сини инвестиции, кружна економија, климатска адаптација и превенција и управување со ризици

- Планирани области за интервенција:
- Промовирање на приспособување кон климатските промени и превенција од ризици од катастрофи и отпорност, земајќи ги предвид пристапите засновани на екосистемот

27

## ADRION програма

<https://www.adrioninterreg.eu/>



**Тематски приоритет (ПО) 2** –... (продолжува):

- Промовирање на транзицијата кон кружна и ефикасна економија
- Подобрување на заштитата и зачувувањето на природата, биодиверзитетот и зелената инфраструктура, вклучително и во урбаните средини, и намалување на сите форми на загадување

**Тематски приоритет (ПО) 3** – Поврзана Европа преку подобрување на мобилноста и регионалната ИКТ поврзаност

- Планирани области за интервенција:
- Развој и подобрување на одржлива, климатски отпорна, интелегентна и интермодална национална, регионална и локална мобилност, вклучувајќи подобрен пристап до TEN-T и прекугранична мобилност

28

## ADRION програма - прв повик 2023



Повикот беше отворен од 4 април до 30 јуни 2023 година со буџет од околу 65 милиони евра средства од Интеррег. Беа поднесени 222 предлог-проекти, во кои беа вклучени речиси 2.000 организации.



29

## Програма Interreg Euro-MED

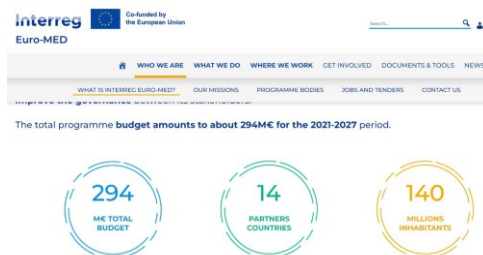


Interreg ЕУРОМЕД (Мк е дел на оваа група) е програма на 14 држави (10 ЕУ и 4 ИПА земји) со вкупно 69 региони. Буџетот е 294 милиони евра за целиот период 2021-2027 година, и ќе се намени за регионални проекти во овие области:

1. Зајакнување на иновативната одржлива економија.
2. Заштита, обновување и валоризирање на природната средина и наследството
3. Промовирање зелени области за живеење
4. Подобрување на одржливиот туризам (тема која ќе биде дел на сите три претходни приоритети)



<https://interreg-euro-med.eu/en/>



30



## Програма Interreg Euro-MED



Co-funded by  
the European Union

### ДОСЕГА ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ – 3 повик- **GOVERNANCE PROJECTS**

<b>1st call:</b> Governance Projects		Closed	ISO 1	36 M€	24 February 2022	1st June 2022
Acronym / Acronyme	Priority / Priorité	Priority and specific objective / Priorité et objectif spécifique	Mission	Type / Typologie	Status/Statut	
GOV4MED	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Enhancing sustainable tourism	Institutional Dialogue Project	Approved / Approuvé	
Go4Med Nature	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Protecting, restoring and valorising the natural environment and heritage	Institutional Dialogue Project	Approved / Approuvé	
EUCLID	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Promoting green living areas	Institutional Dialogue Project	Approved / Approuvé	

31

## Програма Interreg Euro-MED



Co-funded by  
the European Union

### ДОСЕГА ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ – 2 повик- **THEMATIC PROJECTS**

<b>2nd call:</b> Thematic Projects		Closed	PO1/PO2	86 M€	27 June 2022	27 October 2022
------------------------------------	--	--------	---------	-------	--------------	-----------------

Вториот повик за предлози е објавен во рамките на програмата Interreg Euro-MED со акцент на тема „Попаметен и позелен Медитеран“, и тоа:

- Попаметен Медитеран:

о специфична цел 1.1. „Развој и зајакнување на истражувачки и иновациски капацитети и воведување напредни технологии“

- Позелен Медитеран:

о специфична цел 2.6 „Промовирање на транзицијата кон кружна и ефикасна економија“,

о 2.4 „Промовирање на адаптација кон климатските промени и спречување на ризик од катастрофи и отпорност земајќи ги предвид екосистемските пристапи“,

о 2.7 „Подобрување на заштитата и зачувувањето на природата, биодиверзитетот и зелената инфраструктура, вклучително и во урбаните средини, и намалување на сите форми на загадување“.

32

## Програма Interreg Euro-MED



Co-funded by  
the European Union

### ДОСЕГА ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ – 1 повик- **GOVERNANCE PROJECTS**

<b>3rd call:</b> Governance Projects	Closed	ISO 1	17 M€	29 September 2022	3 November 2022
--------------------------------------	--------	-------	-------	-------------------	-----------------

Acronym / Acronyme	Priority / Priorité	Priority and specific objective / Priorité et objectif spécifique	Mission	Type / Typologie	Status/Statut
MEDISEC	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Strengthening an innovative sustainable economy	Thematic Community Project	Approved / Approuvé
STC	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Enhancing sustainable tourism	Thematic Community Project	Approved / Approuvé
GoMED!	MED Governance	3.1: Other actions to support a better cooperation	Strengthening an innovative sustainable economy	Institutional Dialogue Project	Approved / Approuvé

33

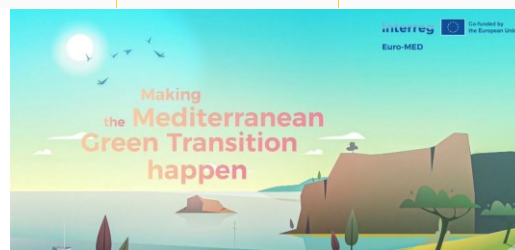
## Програма Interreg Euro-MED



Co-funded by  
the European Union

### СЛЕДНИ ПОВИЦИ ЗА ГРАНТ ПОДДРШКА

<b>4th call:</b> Thematic Projects	Planned	PO1/PO2	44 M€	Mid-March 2024	Mid-June 2024
<b>5th call:</b> Thematic Projects (Strategic Territorial Projects only)	Planned	PO1/PO2	35 M€	June 2024	September 2024



34

## ИПА II програма за рурален развој (ИПАРД II) 2014 – 2020



Досега преку ИПАРД 2 програмата финасирани се вкупно 2334 проекти, нови инвестиции во земјоделството кои надминуваат 150 милиони евра, а поддршката која како кофинансирање доаѓа од државата и средства на ЕУ е во висина од 80 милиони евра.



<https://ipard.gov.mk/mk/pocetna/>

35

## ИПА III програмата за рурален развој (ИПАРД III) 2021 – 2027



Целите на ИПАРД III во МК за 2021-2027 година се:

- да се поддржат одржливите системи за храна, преку зголемување на конкурентноста на земјоделско-прехранбениот сектор, прогресивно усогласувајќи ги со стандардите на ЕУ и подобрување на ефикасноста и одржливоста на производството на фармата, кое ќе обезбеди подобар одговор на општествените барања за безбедна, хранлива и одржлива храна и благосостојба на животните;
- да се олесни развојот на бизнисот, растот и вработувањето во руралните средини, да ја подобрат позицијата на земјоделците во рамките на вредносниот синџир и привлекување млади земјоделци во земјоделството;

<https://ipard.gov.mk/mk/pocetna/>



36

## ИПА III програмата за рурален развој (ИПАРД III) 2021 – 2027



Целите на ИПАРД III во МК за 2021-2027 година се:

- да придонесе за ублажување и адаптација кон климатските промени, поттикнување на одржливо управување со природните ресурси и придонесот за заштита на животната средина; и
- да се подобри развојот на заедницата и социјалниот капитал во руралните области и градење модерна јавна администрациите за земјоделство и рурален развој, почитувајќи го принципите на доброто владеење

<https://ipard.gov.mk/mk/pocetna/>



37

## ИПА III програмата за рурален развој (ИПАРД III) 2021 – 2027



Индикативниот максимален придонес на Европската Унија за спроведување на ИПАРД III програмата во МК е утврдена на 97 милиони евра, поделени годишно како што следува,

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
<b>ВКУПНО</b> (мил. Евра)	7	8	12	15	17	18	20

38

## ИПА III програмата за рурален развој (ИПАРД III) 2021 – 2027



Индикативниот максимален придонес на Европската Унија за спроведување на ИПАРД III програмата во МК е утврдена на 97 милиони евра, поделени годишно како што следува,

МЕРКИ ИПАРД III	Буџет (€)
M1:Инвестиции во физички средства на земјоделски стопанства	29 150 000
M3:Инвестиции во физички средства за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи	29 780 000
M4: Агроеколошки – климатски мерки и органско земјоделство	1 400 000
M5: Имплементација на стратегии за локален развој – LEADER пристап	1 950 000
M6: Инвестиции во рурална јавна инфраструктура	12 550 000
M7:Диверзификација на фарми и развој на бизнисот	18 300 000
M8 Техничка помош во земјоделието	2 470 000
M9:Советодавни услуги во земјоделието	1 400 000
<b>Вкупно</b>	<b>97 000 000</b>

39

## Новини на ИПАРД III - 2021 – 2027



- Предфинансирање на инвестициите. Конкретно, секој еден корисник, кој ќе аплицира ќе има можност да добие 30 до 50 отсто предфинансирање со самото склучување на договорот за проектот.
- Како корисник на ИПАРД средствата ќе може да се јави т.н. здружено-правно лице за колективни инвестиции во примарно производство или преработувачка индустрија. Тоа може да се задруги, организација или група производители, правно лице формирано од повеќе индивидуални производители регистрирани во МЗШВ, како и правно лице формирано од здружение или асоцијација.

40

## ЛИДЕР во ИПАРД III - 2021 – 2027



- Со мерката 5 „Спроведување на стратегии за локален економски развој – ЛИДЕР пристап“ ќе се финансира работата на Локалните Акциски Групи (ЛАГ-ови) кои постојат во земјата, како и проекти од помал обем на ЛАГ-овите кои се дел од нивните стратегии за локален економски развој.
- Поддршката за функционирање на ЛАГ-вите е важна од аспект за развој на руралните средини.



41

## М6 ИПАРД III - 2021 – 2027



- Со мерката М4: Агроеколошки – климатски мерки и органско земјоделство, се овозможуваат инвестиции во агро-еколошки мерки како што е загревањето на овошни насади и ротација на култури во градинарството и финансирање на органското земјоделско производството, односно конверзијата од конвенционално во органско производство.
- Со оваа мерка ќе се стимулира еколошкото земјоделско производство, во согласност со тековните насоки и трендови во ЕУ.



42

## М6 ИПАРД III - 2021 – 2027



- М6 „Инвестиции во рурална јавна инфраструктура“ – мерка која беше дел од ИПАРД 2 но не беше акредитирана и која ќе биде од голема помош за локалната самоуправа.
- Конкретно, преку оваа мерка општините ќе можат да користат финансиска поддршка за изградба на инфраструктурни објекти, изградба на локална патна инфраструктура, системи за водоснабдување, канализациони системи и слично.
- Ова е особено важно за подобрување на животот во руралните средини но и генерално за руралниот развој.



43

## Инвестициски мерки во ИПАРД III - 2021 – 2027



- Во ИПАРД 3 Програмата ќе продолжат мерките за инвестиции во примарното земјоделско производство (мерка 1), преработка на земјоделски производи (мерка 3) и развој на различни деловни активности (мерка 7) во рурални средини како инвестиции за производство на прехранбени производи, текстил, преработка на дрво, дестилари, изградба на хотели, градинки, домови за стари лица и друго.
- За оваа намена, веќе во првиот повик од ИПАРД 3, обезбедени се над 35 милиони евра за потенцијалните корисници на ИПАРД 3, кој сеочекува да се објави во првиот квартал на 2023

44



## Очекувани резултати од ИПАРД III - 2021 – 2027



Од искористувањето на ИПАРД 3 Програмата 2021-2027 за Република С. Македонија се очекуваат многубројни придобивки како на пример:

- подобрување на стандардот на земјоделците,
- подобрување на пазарната конкурентност и ефикасност,
- зголемување на вработеноста во руралните средини,
- подобрување на ветеринарните стандарди и унапредување и заштита на животната средина.



45

## USAID YACO - МЛАДИТЕ АКТИВНО СОЗДАВААТ МОЖНОСТИ

YACO програмата се заснова на стратешки принципи за:

- работа со млади, и за млади;
- дејствува според прозорците на можности кои се појавуваат за да го направат општеството попросперитетно и подемократско; и
- да се осигура дека Северна Македонија е подобро место за живеење.



УСАИД ќе биде партнер со приватниот сектор, младинските групи, граѓанското општество и владините институции за:

- (1) поддршка на економските можности кои се привлечни за младите;
- (2) помогне да се зајакнат компетенциите на младите за модерни и идни работни места, прогресивни кариери и граѓански живот; и
- (3) промовираат искуства кои негуваат вредности за учество и преземање одговорност, етичко однесување, граѓански ангажман и стремеж кон лични и колективни достигнувања.

46

## USAID YACO - МЛАДИТЕ АКТИВНО СОЗДАВААТ МОЖНОСТИ - Грант можности

RFA number	Grant Technical Description	Purpose of Grant	Ceiling Amount*	Minimum Required Leverage**	Grant Duration
RFA YACO 01 – 2023	Rapid Response Grant	Се осврнува на специфичните младински предизвици и веднаш младински приоритети преку спроведување на активности. Предложените активности треба да бидат дизајнирани да се идентификуваат и финансираат решенија предводени од младите низ целата земја, зголемување на позитивниот придонес на младите во општеството и колективно младинско раководство	\$10,000	10%	3 - 9 months
RFA YACO 02 – 2023	Challenge Grant	Се осврнува на системските предизвици со кои се соочуваат младите до економските можности или граѓански ангажман, и вклучуваат широки имплементација, досег и влијание. Предложените активности треба да придонесат за можности за обука и вработување со висока вредност и обезбедуваат правична вклученост и развој на вештини	\$40,000	20%	6 - 18 months
RFA YACO 03 – 2023	Sustainable Growth Grant	Адресира долгорочни стратегии, институционални капацитети градење, организациски развој и раст и длабинско влијание. Активностите во прилог на придонесувајќи за обука и вработување со висока вредност можности, младински граѓански ангажман и обезбедување правично вклучување и развој на вештини, треба подобрување на организацискиот капацитет и обезбедување одржлив раст.	\$150,000	25%	12 - 24 months

47

## WBF -Western Balkan Fund

Фондот за Западен Балкан (WBF) е меѓународна организација лоцирана во Тирана, Албанија, основана од владите на Албанија, Босна и Херцеговина, Косово \*, Северна Македонија, Црна Гора и Србија. Нејзиното воспоставување, како сеопфатна иницијатива и регионална сопственост, се смета за јасен знак за нов дух на соработка кој се вкорени на Балканот.

Целта на WBF е да придонесе кон зајакнување на регионалната соработка и зајакнување на регионалната кохезија во регионот WB6, и поддржува три главни области на интервенција:

- културна соработка,
- образовна и научна размена и
- одржлив развој.

Вкупниот индикативен износ за грантови е до 15.000 евра, за проекти од 3-10 месеци.

<https://wbfeuproject.org>



48

## Проект СМАРТ Балкан



Проектот СМАРТ Балкан – Граѓанско општество за поврзан Западен Балкан, има за цел да придонесе кон зајакнување на партиципативните демократии и евроатлантските интеграции во Западен Балкан преку јакнење и поттикнување на граѓанските организации (ГО) и мрежите на ГО за посилна и поактивна улога во процесот на создавање на мирни и инклузивни општества за одржлив развој на Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Црна Гора, Северна Македонија и Србија.

Проектот е финансиран од Министерството за надворешни работи на Кралството Норвешка, со грант во вредност од над 17 милиони евра.



1.510

Корисници

14М €

Расположливи Средства

5.56М €

Одобрени Средства

159

Корисници На Грант

1.315

Регистрирани ГО

<https://smartbalkansproject.org/mk/>

49

## Проект СМАРТ Балкан – видови на грантови



- 1. ОПЕРАТИВНИ ГРАНТОВИ** - се наменети за граѓански организации кои имаат значајно влијание во областите на безбедност и стабилност и/или управување и имаат потенцијал за уште поголемо влијание во заедницата. Времетраењето е 24 месеци со макс.буџет до 70.000 евра
- 2. НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРВЕНЦИИ** - претставуваат механизам за финансирање на националните проекти поврзани со безбедноста и стабилноста и управувањето. Времетраење е од 12 до 18 месеци, со макс буџет од 50.000 евра
- 3. МЕДИУМСКИ ГРАНТОВИ** - наменети за правни субјекти, граѓански организации или приватни медиумски компании. Времетраење на поддржаните проекти е од 6 до 12 мес., макс буџет од 16,000 е
- 4. РЕГИОНАЛНИ ГРАНТОВИ** - претставуваат механизам за финансирање на конзорциуми составени од минимум 3 граѓански организации од 3 земји, и/или формални или неформални регионални мрежи, за проекти поврзани со безбедност и стабилност и управување, со силна регионална димензија. Максимален доделен грант 178.000 евра
- 5. ЛОКАЛНИ ИНИЦИЈАТИВИ** - претставуваат механизам за финансирање локални проекти кои се однесуваат на безбедноста и стабилноста и управувањето. Максимален доделен грант 7.100 евра
- 6. КРЕАТИВНА КУТИЈА** - се наменети за правни лица (здруженија или фондации) и неформални групи. Максимален доделен грант 9.500 евра
- 7. АД ХОК ГРАНТОВИ** - е планирани за непредвидени интервенции кои бараат итно внимание и брз одговор, но не мора да припаѓаат на некоја од другите категории на грантови. Максимален доделен грант 5.000 евра

<https://smartbalkansproject.org/mk/>

50

## European Endowment for Democracy (EED)



• **European Endowment for Democracy (EED)** е независна организација која дава грантови, основана во 2013 година од Европската унија (ЕУ) и земјите-членки на ЕУ како автономен Меѓународен фонд за доверба за поттикнување на демократијата во европското соседство (Источно партнерство – ЕаР – и Блискиот Исток и Северна Африка – МЕНА), Западен Балкан, Турција и пошироко.

• EED поддржува граѓански организации, продемократски движења, граѓански и политички активисти и независни медиумски платформи и новинари кои работат кон плуралистички, демократски политички систем. Тоа може да вклучува и новосоздадени или нерегистрирани организации, неформални платформи, младински групи и поединци. Конкретно, EED ги поддржува оние кои не можат да бидат поддржани од други донатори и постоечки инструменти на ЕУ. Поддршката зависи од почитувањето на демократските вредности, почитувањето на човековите права и почитувањето на принципите на ненасилс



ANTI-CORRUPTION AND PUBLIC ACCOUNTABILITY



INDEPENDENT AND SOCIAL MEDIA PLATFORMS



CIVIC ACTIVISM AND PARTICIPATION

<https://www.democracyendowment.eu/>

51

## European Endowment for Democracy (EED) – области на поддршка



HUMAN RIGHTS ACTIVISM AND MONITORING



WOMEN'S CIVIC AND POLITICAL PARTICIPATION



INCLUSIVE SOCIETY, SEXUAL ORIENTATION AND GENDER IDENTITY



ARTS AND CULTURE



YOUTH

<https://www.democracyendowment.eu/>

52

## Регионална канцеларија за младинска соработка (RYCO)



Регионална канцеларија за младинска соработка (RYCO) е независно функционален институционален механизам, основан од земјите од Западен Балкан 6 (СБ 6): Албанија, Босна и Херцеговина, Косово\*, Црна Гора, Северна Македонија и Србија, со цел да го промовира духот на помирување и соработка меѓу младите во регионот преку програми за младинска размена.



<https://www.rycowb.org/>

53

## Регионална канцеларија за младинска соработка (RYCO)

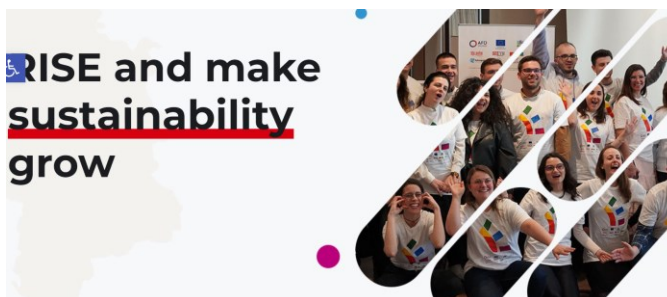


Ова се можностите за грант поддршка од RYCO:

- Western Balkans Youth Cultural Fund
- RYCOConnecting You(th)
- RYCO Superschools

Дополнително RYCO спроведува/подржува регионални проекти, како што е RISE

<https://www.risewb.org/>



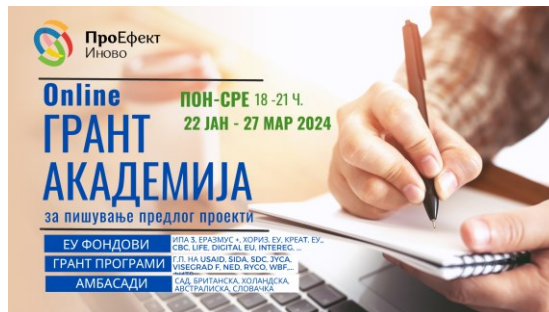
<https://www.rycowb.org/>

54



## Зошто да се учествува во Зимската Грант Академија ?

- 70 часа обука и менторска поддршка:
  - 20 работилници од по 3 часа за 2.5 месеци
  - 7.5-10 часови менторска поддршка
- Секој учесник се води од клучниот принцип на работа „Активна подготовка на проект за грант низ учење, редовно учество, сопствена работа и менторска поддршка во текот на целиот период на Грант академијата“;



Пријавување на следниот линк: <https://tinyurl.com/zimska-grant-akademija-2023>

55

## Зимска грант академија – Што се' поминуваме во ЗГА?

### ФАЗА НА АНАЛИЗА

#### Анализа на засегнатите страни

- Идентификувајте и карактеризирајте ги клучните засегнати страни и проценете капацитети

#### Анализа на проблеми

- Идентификувајте ги основните проблеми, бариери и можности;
- Определете ги причините и меѓу-зависностите

#### Анализа на цели

- Наоѓање решенија за проблемите
- Идентификувајте можности и бариери за решавање на проблемите

#### Анализа на ризици

- Проценете, проценете и приоритизирајте ги ризиците

#### Анализа на стратегија

- Најдете различни стратегии за постигнување цели

- Изберете ја најдобрата стратегија

#### Идентификувајте финансирање

- Идентификувајте, споредете, изберете ги најдобрите можности за финансирање

### ФАЗА НА ДЕФИНИРАЊЕ НА ИНТЕРВЕНЦИЈАТА

#### Примени LogFrameMatrix

- Дефинирајте ја структурата на проектот, внатрешната логика
- Дефинирајте мерливи индикатори за успех

#### Идентификувајте ги партнерите

- Барајте партнери, проверете партнери, врзувајте партнери

#### Дефинирајте активности

- Одредување на низа и зависност од активности

- Проценете го времетраењето

- Доделување одговорности

#### Одредете ресурси

- Врз основа на планот за активности, одреди ан
- расходен план и буџет

### ФАЗА НА ПЛАНИРАЊЕ

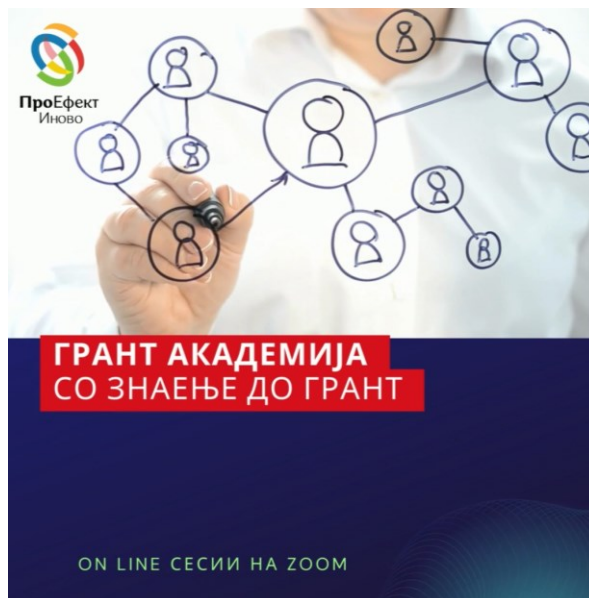
- Формирајте конзорциум
- Дефинирајте цели во конзорциумот
- Дефинирајте работни пакети
- Доделете работни задачи
- Работна опрема/планирање на ресурси
- Дефинирајте ја организацијата на проектот
- Создадете буџет
- Напиши предлог
- Почитување на рокот
- Подгответе договори за конзорциум

<https://tinyurl.com/zimska-grant-akademija-2023>

56

## И уште поважна причина за учество

- Од оние учесници и тимови кои напишале проект за време на Грант Академија, 71.4% или скоро **три од четири проекти добиле поддршка за грант**
- **Пријавување за зимска грант академија (22 јан.- 27 мар. 2023)**  
<https://tinyurl.com/zimska-grant-akademija-2023>



57

Ви благодарам!!!



**Зоран Стојковски**  
**Проефект Иново, Мк**

E-mail: [zo.stojkovski@gmail.com](mailto:zo.stojkovski@gmail.com)  
[info@proefekt.mk](mailto:info@proefekt.mk),

Мобилен телефон: +389 70-355-095

58